

Üniversitemizde Yeni Dönem

İktisat tarihi ve Osmanlı dönemi üzerine çalışmalarıyla tanınan Prof. Dr. Erol Özvar Marmara Üniversitesi Rektörü oldu.

Diyanet İşleri Başkanı
Prof. Dr. Ali Erbaş Fakültemizdeydi.

Umman'da eğitim gören öğrencilerimiz resmi temaslar dolayısıyla ülkede bulunan Dışişleri Bakanımız Mevlüt Çavuşoğlu ile buluştu.

Mezuniyet Sevinci

3

Özbekistan Gezisi ve İzlenimleri

6

Marmara İlahiyat Konuşmaları

14

Öğretim Üyelerimizin Faaliyetleri

18

MEZUNİYET SEVİNCİ

2017-2018 eğitim öğretim yılında öğrencilerimizi mezun etmenin coşkusunu yaşadık.

MERHABALAR

2018-2019 eğitim-öğretim yılına başladığımız bu dönem içerisinde 2017-2018 eğitim-öğretim yılı boyunca fakültemizin ev sahipliğini yaptığı etkinliklerin bir bölümünü sizlerle paylaşan yeni bir bültenle yine birlikteyiz. 2012 yılından bu yana süren kampüs inşaatımız artık tamamlanma aşamasına gelirken 2015 yılında hizmete giren kültür merkezimizdeki etkinlikler geniş katılımlarla çeşitlenerek devam ediyor. Camimiz İstanbul için günden güne bir çekim alanına dönüşmekte. Fakültemizdeki eğitim hayatı gerek öğrenci sayısı gerekse öğretim teknikleri bakımından her anlamda canlı bir biçimde devam ederken herkese açık dil ve sanat kursları, sergiler ve paneller, yazar buluşmaları ve konferanslarla dolu bir hareketlilik içerisinde dönemler tamamlanıyor. Artarak ama aynı zamanda nitelik kazanarak süren etkinliklerin odağı durumuna gelen fakültemizdeki hayatı tüm ayrıntılarıyla anlatmak ve değerlendirmek, artık müstakil kitap hacmine ulaşacak bir içerikte. Biz, sizlere önceki bültenleri izleyerek söz konusu yoğun etkinlik açısından belli bir seçki sunmayı amaçladık. Bültenimizin sayfalarında yer bulan başlıklar ve içerikler söz konusu etkinliklere ve bilgi üretimine oranla temsil gücü taşıyan küçük bir örneklem oluşturuyor.

Bu sayıda ilk olarak geniş bir katılım ve davetli protokol kitlesiyle İstanbul Kongre Merkezi'nde gerçekleştirdiğimiz mezuniyet törenimizi sayfalarımıza taşıyoruz. Ardından fakültemize ulusal ve uluslararası düzeyde yapılan önemli ziyaretlerden bazı örnekler sunuyoruz. Bunu fakültemiz ve Fakülte Vakfı'nın destekleriyle yurtdışında dil ve mesleki eğitim gören öğrencilerimize ait haberler izliyor. Peşi sıra fakültemizin ev sahibi ve paydaş olarak düzenlenmesine katkı sağladığı farklı temalara sahip sempozyumlara ilişkin

kısa detayları sizlere aktarıyor, öğretim üyelerimizin dönem içerisinde katıldıkları akademik faaliyetler hakkında fikir verici örneklerle yer veriyoruz. Bu sayıda Cumhurbaşkanımızın ve Kültür Bakanlığı'nın himayesinde gerçekleştirilen, fakültemizden bir heyetin de içinde bulunduğu Özbekistan gezisine ilişkin olarak Dr. Öğr. Üyesi Osman Aydın'ın hocamız tarafından kaleme alınan kıymetli bir yazıyı da sunmaktan ayrıca mutluluk duyuyoruz.

Eğitim-öğretim hayatının nitelik kazandığını gösteren çalışmalar ve kalıcı etkinliklerin yer bulduğu yeni bültenlerde buluşmak ümidiyle...

Yayın Kurulu

M.Ü. İlahiyat Haber

Güz 2017 - Bahar 2018

Künye

Bu bültenin grafik-tasarımı
M.Ü. İlahiyat Fakültesi Vakfı
tarafından yapılmıştır.

Sahibi:

M.Ü. İlahiyat Fakültesi Adına
Prof. Dr. Ali Köse (Dekan)

Yayın Koordinatörü:

Prof. Dr. Safi Arpaguş (Dekan Yrd.)

Editörler:

Dr. Öğr. Üyesi M. Nedim Tan
Dr. Öğr. Üyesi M. Kamil Yaşaroğlu
Doç. Dr. Muhammet Abay

Yayın Kurulu ve Redaksiyon:

Dr. Öğr. Üyesi M. Nedim Tan
Dr. Öğr. Üyesi M. Macit Karagözoğlu
Prof. Dr. Ali Ayten

Arşiv:

Öğr. Gör. Mehmet Toprak
Hayrettin Hasan Ünal

Grafik-Tasarım:

Eren Sakız

Baskı:

Seçil Ofset
Tel: 0 (212) 629 06 15

İletişim:

Nuhkuyusu Cad. No: 110 Bağlarbaşı
34662 Üsküdar İSTANBUL
Tel. : + 90 (216) 651 43 75 (PBX)
Faks : + 90 (216) 651 43 83
E-Posta: ilahiyatbulteni@gmail.com

İÇİNDEKİLER

3 Güncel

6 Özbekistan İzlenimleri

11 Sempozyum

13 Panel ve Konferanslar

18 Öğretim Üyelerimizin Faaliyetleri

MEZUNİYET SEVİNCİ

Mezuniyet törenimiz 1 Temmuz 2018 tarihinde İstanbul Kongre Merkezi'nde gerçekleştirildi. Törene öğrencilerimiz, velilerimiz ve öğretim üyelerimizin yanı sıra kendileri de Fakülte mezunlarımızdan olan hükümet sözcüsü ve Kahramanmaraş milletvekili Mahir Ünal ile Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Erbaş, İstanbul Müftüsü ve öğretim üyemiz Prof. Dr. Hasan Kamil Yılmaz, İstanbul Milletvekili Feyzullah Kıyıklık, Üsküdar Milli Eğitim Müdürü Sinan Aydın ve Üsküdar Belediye Başkanı Hilmi Türkmen katıldılar.

İstiklal Marşı ile başlayan tören Kur'an tilâveti ile devam etti. Protokol konuşmalarının ardından Fakülte tanıtım

videosu gösterildi. Şiir dinletisi ve Halil Necipoğlu konserinden sonra önceki mezunlarımızın fakülte deneyimlerini ve Marmara İlahiyat'ın kendilerine kattığı artı değerleri konu alan mezuniyet filmi izlendi. Yapılan konuşmalarda ve verilen mesajlarda Marmara İlahiyat'tan mezun olduktan sonra sanat, siyaset ve iş dünyasında saygın bir yer edinmiş mezunların ülkemizdeki temsil yetenekleri gündeme geldi. Bu çerçevede hükümet sözcüsü Mahir Ünal, yaptığı konuşmada Marmara İlahiyat'ın Türkiye'nin yakın tarihinde ve geleceğinde büyük entellektüel ve siyasal roller üstlendiğini ve üstleneceğini vurguladı.

Dereceye giren öğrencilere ödüllerin takdim edilmesinin ardından diplomaların dağıtılması ve Dekan yardımcımız Prof. Dr. Safi Arpaguş'un yaptığı mezuniyet duası ile tören sona erdi.

Filistin Gazze Yönetimi Vakıflar ve Din İşleri Eski Bakanı ve Gazze İslâm Üniversitesi Öğretim üyelerinden Prof. Dr. İsmail Said Rıdvân ve beraberindeki heyet dekanlığını ziyaret etti. Görüşmede Gazze İslâm Üniversitesi ile Marmara Üniversitesi ve Fakültemiz arasında Akademik İşbirliği Anlaşması ve Mevlana Değişim Protokolü imzalanması için gerekli adımların atılması hususunda mutabık kalındı. (20.09.2017).

Gürcistan Din İşleri Ajansı Başkanı Zaza Vaşakmadze ile Tiflis Din Hizmetleri Müşavirimiz Prof. Dr. Nebi Gümüş Fakültemizi ziyaret ettiler. (04.04.2018).

Pakistan'ın İslâmâbad şehrindeki International Islamic University Başkan Yardımcısı ve Sharia Academy Genel Direktörü Prof. Dr. Muhammad Munir fakültemizi ziyaret etti. Ayrıca fakültemiz öğretim üyesi Prof. Dr. Abdulhamit Birışık adı geçen Üniversitenin karar organı olan Board of Trustees'e Temmuz 2017 itibarıyla üye seçilmiş bulunmaktadır. (05.10.2017).

Malezya Milli Üniversitesi'nden (UKM) bir grup akademisyen ve öğrenci Fakültemizi ziyaret etti. (04.04.2018).

Ürdün Zerka Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Bessam el-Hulv, yönetim kurulu başkanı Mahmud Ebu Şaira ve Ürdün Middle East Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Mahmud el-Vadi Avrasya Uluslararası Yükseköğretim Zirvesi -EURIE- kapsamında üniversitemizi ziyaret etti. Hali hazırda geçerli olan anlaşmadaki detayların ele alındığı görüşmede, karşılıklı problemlerin aşılmasına yönelik yeni bir anlaşma imzalandı. (15.02.2018).

Malezya Sultan Zainal Abidin Üniversitesi'nden bir grup öğrenci Fakültemizi ziyaret etti. (22.03.2018).

Yozgat Milletvekili Bekir Bozdağ fakültemizi ziyaret ederek öğretim üyeleriyle buluştu. (18.10.2017).

Cezayir Emir Abdulkadir Üniversitesi Rektör Yardımcısı Profesör Aziz Haddad Fakültemizi ziyaret etti. (27.03.2018).

Endonezya üniversitelerinden bir grup akademisyen ve öğrenci Fakültemizi ziyaret etti. (24.04.2018).

Uluslararası Öğrenci Hareketliliği Artarak Sürüyor

Karaviyyin Üniversitesi'nde Mezuniyet Programı

Mevlana değişim programı ile Fas Karaviyyin Üniversitesi'nde okuyan Marmara İlahiyat öğrencileri için mezuniyet programı düzenlendi. Başkent Rabat'taki Karaviyyin Üniversitesi Darülhadis el-Hasaniye Fakültesi'nde düzenlenen törende, eğitimlerini başarıyla tamamlayan on iki öğrencimiz, sertifikalarını Fakülte Dekanı Ahmed el-Hamlişî'nin elinden aldı. Törende konuşan Dekan Hamlişî, "Öğrenci değişim programları karşılıklı iletişimin geliştirilmesi için önemli bir fırsat. Kendi ülkelerinin ve kurumlarının birer elçisi olan öğrenciler bundan sonra bizim de elçilerimiz olarak ülkelere dönecekler. Eğitimin yanı sıra kültürel etkileşimin de sağlandığı değişim programları ilişkilerin gelişmesine büyük katkı sağlıyor." dedi.

Öğrencilerimizin Katar'daki Faaliyetleri

Fakültemiz ve Katar Üniversitesi Arap Dili Enstitüsü işbirliğiyle düzenlenen yoğunlaştırılmış Arapça Kursuna katılan öğrencilerimiz Büyükelçimiz Sayın Fikret Özer'in iftar davetine katıldılar. Farklı kültürel ve turistik etkinliklere de katılma imkanı bulan öğrencilerimiz, bu çerçevede Katarlı gazeteci-yazar Câbir el-Harmî'nin ve kurs koordinatörü Dr. Muhammed Abdülhalim'in düzenlediği programlarda hazır bulundular.

Sultan Qabus Üniversitesi'nde 2017-2018 eğitim yılı güz dönemini geçiren öğrencilerimiz.

Mevlana Değişim Programı çerçevesinde eğitim görmek için Malezya International Islamic University'ye giden öğrencilerimiz.

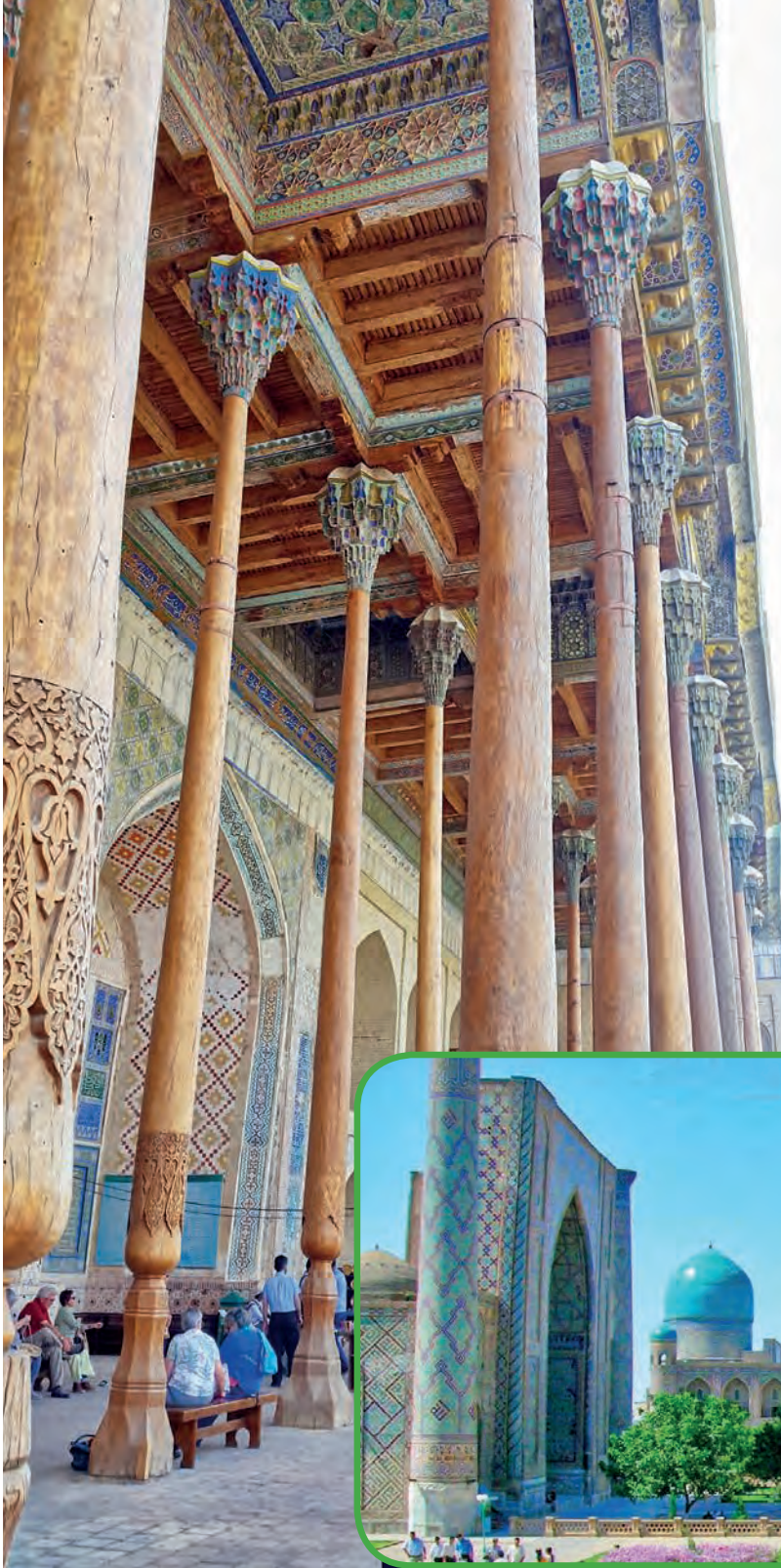

Ürdün Üniversitesi'nde 2017-2018 eğitim yılı güz dönemini geçiren öğrencilerimiz.

Erasmus Programı ile İngiltere Birmingham'da bulunan Newman Üniversitesi'ne giden öğrencilerimiz.

ÖZBEKİSTAN GEZİSİ VE İZLENİMLERİ

Göz kamaştırıcı İslâm eserleri ile dopdolu olan Semerkant, Buhârâ, Taşkent, Hîve gibi şehirlerin bulunduğu Özbekistan'ı, diğer ifade ile Mâverâünnehir bölgesini gezip görmek hepimizin içinde büyüyen bir ukdedir. Hele bir de İslâmî ilimler alanında çalışan veya bu alana özel ilgisi olanlar için, yetiştirdikleri talebelerin ve verdikleri eserlerin etkisi günümüze kadar devam eden, bundan sonra da devam edecek olan ve İslâm kültür ve medeniyetine katkıda başat rolü oynayan büyük âlimler yatağı bu bölgeyi görmek büyük bir özlemdir. Bizim de içimizde sakladığımız ve her geçen gün büyüyen böyle bir ukde ve özlem vardı. Sonunda Rabbim bizlere de nasip etti. Semerkant, Buhârâ, Taşkent yolu bize de göründü. 2018 yılının ilk aylarında Cumhurbaşkanımızın Özbekistan'ı ziyareti ve Özbekistan Cumhurbaşkanı ile dostâne görüşmeleri ve her geçen gün artarak devam eden güzel ilişkiler, her iki ülkenin akademisyenleri, özellikle ilahiyatçıların her iki coğrafyanın İslâm kültür ve medeniyetine katkılarını birlikte çalışma niyetini ortaya koydu. İşte bu niyetle Kastamonu Üniversitesi'nin projesi kapsamında Rektör Yardımcısı Ali Rafet Özkan beyin de gayretleriyle içinde rektör ve dekanların da yer aldığı otuz civarında bilim adamından oluşan bir heyetle Özbekistan Turizmi

Registan Meydanı

Uluğbey Medresesi İçinde

Geliştirme Devlet Komitasının (Turizm Bakanlığı) davetlisi olarak 1 Haziran 2018 günü Ramazan ayı içinde yola çıktık. Türkiye'nin birçok seçkin üniversitesinden ilahiyatçı ve akademisyenin katıldığı, en kalabalık grup olarak da Marmara İlahiyat hocalarımızın (Kemal Yıldız, Necdet Tosun, Osman Aydın, Abdülhamit Birışık, Süleyman Derin, Mehmet Bulğen, Ömer Çelik, Dilaver Selvi hocaların) bulunduğu ekibin heyecanı daha Atatürk Hava Limanı'nda gözlemleniyordu.

İstanbul'dan kalkış ve ziyaretimizin ilk durağı olan Semerkant havalimanına sabah namazı vakti indiğimizde bu sevinç ve tatlı heyecan doruk noktasına ulaştı. İşte hem atalar diyarı hem de asırlarca ilmin altın kapısı ve âlimler yatağı âbidevi Semerkant şehrinde idik. Otele yerleşme ve uzun uçak yolculuğunun yorgunluğunu atmak için biraz istirahatın akabinde Özbekistan Turizmi Geliştirme Devlet Komitesi'nin ayarladığı bir turizm şirketinin himayesinde buram buram tarih kokan Semerkant içinde yollara düştük. Gerek büyük âlimler ve dünya siyasi tarihine damgasını vurmuş büyük hükümdarların kabirleri, gerekse muhteşem cami, külliye ve medreseleriyle Semerkant bir derya! Sadece 1-2 günlük bir gezi ile değil, haftalar alacak bir zaman dilimi ile ancak hakkı verilerek gezilebilecek bir şehir Semerkant! Nitekim muhaddislerin başı olup yazdığı *Sahih* isimli eseri İslâm dünyasında Kur'an'dan sonra en güvenilir kitap kabul edilen İmam-ı Buhârî'nin kabri, Ehl-i sünnetin iki büyük akaid imamından İmâm-ı Mâtürîdî'nin kabri, Semerkant'ın ilk fetih girişiminde (56/675) şehit düşen ve o günden bugüne kabri Mâverâünnehir coğrafyasının mânevî bir çekim merkezi haline gelen Hz. Peygamberin amcazâdesi Kusem b. Abbas'ın (r.a.) kabri, Uluğ Bey

dahil oğulları ve torunları ile birlikte aynı türbe altında hocası Mir Seyyid Bereke'ye hürmetinden dolayı onun ayak ucunda yatan Emir Timur'un kabri (Gûr-ı Emîr), Timur'un eşi Bibi Hâtun adına yapılan ihtişamlı Bibi Hâtun türbe ve külliyesi, kartpostallardan bile görüntüsü insanı kendisine hayran bırakan Uluğ Bey, Şîr Dâr ve Tilla Kârî medreseler bütününden oluşan Registan Meydanı ve daha nice tarihi mekanı duygu yüklü ve coşkun hâlet-i rûhiyemiz ile bir ziyaret ettik. Semerkant'ta belki yüreğimizin en derin noktalarını sızlatan ve bize büyük ızdırıp veren şey, daha çok Sâ mâniler ve Karahanlılar döneminde yetişen ve bıraktıkları meşhur eserleri ile etkileri günümüze kadar gelen binlerce fakih, muhaddis ve mütekellimin gömülü bulunduğu ve içinde sadece Muhammed ismini taşıyan 500'den fazla âlimin gömülü olduğu "Muhammediyyûn" denilen bölümünün de yer aldığı tarihi "Câkerdize Kabristanlığı"nın Bolşevik Ruslar tarafından XX. yüzyılın ilk yarısında tahrip ve yok edilmiş olmasıydı. Gönüllerimize biraz su serpen şey, bağımsız Özbekistan Cumhuriyeti tarafından İmam Mâtürîdî'nin bu mezarlıktaki kabrinin tespit edilip bulunması ve koruma altına alınarak üzerine ona yakışan bir türbe yapılması ve tarihi Câkerdize mezarlığından kalan 15-20 tarihi âlim mezar taşının kalıntısı idi.

Program gereği ikinci günün ortalarında hiç de doyamadan, sanki bir rüya âleminden çıkıyor gibi ve en yakında tekrar gelip iştiaqla doya doya gezmeye niyetlendiğimiz Semerkant'ı geride bırakıp hızlı tren yolculuğu ile Buhârâ'ya yöneldik. Özbekistanlılar'ın kendisi için sadece "Buhârâ" kelimesini uygun görmeyip, İslâmî ilimlerin asırlarca merkezi olmasının yanında içinde birçok mânevî kişi ve büyük şahsiyetlerin kabrini barındırması ve İslâmî eserlerin

İmam Buhârî'nin Türbesi Önünde

çokluğu sebebi ile "Buhâra-i Şerif" dedikleri İslâm kültür ve medeniyetinin bu en gözde şehrine yaklaşıyor olmak içimizde yine coşkulu bir heyecan dalgası oluşturdu. Zaten Semerkant şehri öncesinden başlayıp Buhârâ'ya kadar devam eden Soğd Nehri'nin suladığı ve İslâm coğrafyacıların "yeryüzünün 3 cennetinden biri" diye vasıflandırdığı Soğd vadisi topraklarının verimli ve yemyeşil görüntüsünün ziyafet çektiği gözlerimiz, Buhârâ-i Şerif'e ulaştıkça bayram etti. Âbidevi görünüm ve süslemeleri ile gözleri kamaştıran Kelan mescidi ve minaresi gibi İslâmî yapıları ve özellikle Mir Arap Medresesi gibi medreselerinin bolluğu ile sanki asırlar öncesi bir zaman dilimi içinde yaşıyoruz izlenimi veren Buhârâ anlatılmaz, ancak yaşanır. Burada da yeryüzünde en fazla yayılma istidadı gösteren tasavvufî ekollerden biri olan Nakşibendîlik tarikatının kurucusu olan Bahâüddin-i Nakşibend'in kabri ve onu yetiştiren hocası büyük sûfi Emir Külâl'in kabri, İmâm-ı Buhârî'lere, Mâtürîdî'lere, Fârâbî'lere ve İbn Sîna'lara ilim zemini hazırlamış Sâmânî Devleti'nin en büyük hükümdarlarından, hem âlim hem de âlim dostu olan İsmâil b. Ahmet'in kabri ile nice büyük zevatın da türbelerini ziyaret ettik. Bütün bu üstün özellikler İslâm tarihi boyunca Buhârâ'yı Mâverâünnehir'in en önde gelen mânevî çekim merkezlerinden biri yapmıştır.

Doyamadığımız iki günlük Buhârâ ziyaretinden sonra program gereği uçakla Özbekistan'ın başkenti Taşkent yoluna düştük. Sanki asırlar öncesi tarihin içinden çıkıp gelmiş gibi Semerkant ve Buhârâ'dan sonra yeni ve modern görünümlü Taşkent'e indiğimizde şehri önce garipsedik. Ancak modern görünümlü ve ihtişamlı binaların pek rahatsız etmeyen görüntüsü, geniş yolları, büyük ve yemyeşil ağaçlarla donanmış caddeleri ile başarılı bir şehircilik planlaması sayesinde Taşkent'e de kısa zamanda alıştık ve sevdik. Her ne kadar Semerkant ve Buhârâ ile boy ölçüşemese de tarihî ismi Şâş olan Taşkent'te de bir-

çok tarihî yapı, İmâm-ı Kebir Kaffâl-i Şâşî gibi büyük âlim ve tasavvuf ehli birçok zâtın kabrini ziyaret ettik. Ayrıca Taşkent'te ziyaret ettiğimiz ve büyük sevgi ve hürmetle karşılandığımız Uluslararası İslâm Akademisi'nin bulunması, yine ziyareti sırasında çok duygulanıp heyecanlandığımız Hz. Osman'ın kanının üzerine düştüğü iddia edilen, noktasız, virgülsüz, ceylan derisi üzerine Kûfî hatla yazılmış büyük boyutlarda en eski Kur'an mushaflarından birinin burada bulunması Taşkent'e ayrı bir değer katmaktadır.

Gerek Semerkant'taki İmam Buhârî Araştırma Merkezi, gerek Buhârâ'daki Mir Arap Medresesi ve Mir Arap Âli Medresesi ve gerekse Taşkent'teki Uluslararası İslâm Akademisi'ndeki hocalar ve yöneticiler ile bizim hoca ve yöneticilerimizin yaptığı verimli ilmî toplantılar ve ekibimizde yer alan rektör ve dekanlarımızın ismi geçen ilmî merkezlerin yöneticileri ile imzaladıkları karşılıklı ilmî ve araştırma işbirliği protokolleri, her iki ülke akademisyenleri ve öğrencilerinin birbirlerinin ülkelerinde eğitim ve araştırma yapma imkanlarını destekleyecek güzel girişimlerdi. Bu ilmî faaliyetler ziyaretimizi taçlandıran ve daha verimli kılan unsurlar oldu. Yaptığımız geziler, toplantılar ve görüşmelerde, komünist zulmü altında yıllardır inleyen ve büyük mahrumiyetler yaşayan Özbekistan halkının İslâm'a ve İslâmî ilimlere olan açlıklarını gidermeye ve açıklarını kapatmaya çalıştıklarına, ayrıca bu girişimlerin bölgedeki İslâm medeniyetinin küllerinden yeniden doğacağına işaret ettiğine şahit olduk.

6 Haziran günü Taşkent havalimanından İstanbul'a uçmaya hazırlanırken tüm hocalarımızın yüzünde tadına doyamadıkları ve ayrılmaktan hüznü duydukları bir hâlet-i rûhiye, dillerinde ise İslâm medeniyetinin ilim, sanat ve mimarisinde zirveleri yaşamış ve evi gibi gördükleri bu topraklara en kısa zamanda tekrar ve uzun süreli gelme duygusu ve temennileri vardı!

Dr. Öğr. Üyesi Osman AYDINLI
İslâm Tarihi Bilim Dalı Öğretim Üyesi

İslâm Hukuku I, İslâm Hukuku II ve Usul-i Fıkıh derslerini takviye amacıyla

KLASİK METİN OKUMA PROGRAMI

KLASİK FIKIH METİNLERİ OKUMA PROGRAMI DÜZENLENİYOR

İnsanlığın sahip olduğu bilgi birikimi günden güne artış göstermekte, bilgiye ulaşma imkan ve vasıtaları çoğalmaktadır. Bu durum ilim tahsilini kolaylaştırmasının yanı sıra öğrencinin sorumluluk sahasını genişletmektedir. Modern döneme kadar İslâmî eğitim kurumlarında okutulan dersler belirli metinler üzerinden takip edilmekte ve bu metinler yaşanan hayatta kendine karşılık bulmaktaydı. Modern dönemde toplum hayatında hızlı seyreden değişim ve gelişmeler yaşanmış, klasik metinlerle gündelik hayatın problemleri arasındaki uyum azalma göstermiştir. Bu ikilem modern problemlere tamamen ilgisiz kalınarak yalnızca klasik metinler üzerinde durulması veya yüzyıllar boyunca tekamül ederek gelişen ve içerdiği bilgilerin yanı sıra yazıldığı dönemin sosyal şartlarını yansıtan klasik metinlerin tamamen ihmal edilmesi şeklinde iki zıt yaklaşımı beraberinde getirmiştir. İlahiyat fakültelerimizde genellikle konu odaklı ders işleme yöntemi benimsenmiş bunun yanında öğrencilerin klasik metinlere aşinalık kazanması da önemli görülmüştür. Bu amaca yönelik olarak bazı akademisyenlerin şahsi girişimleriyle öğrenciler için fakülte derslerinin yanı sıra klasik metin okuma grupları düzenlenmekteyse de bu faaliyetler istenilen düzeyde verim sağlamamaktadır. Çünkü bu grupların takip ettiği metinler çoğu kere kitabın kendi konu bütünlüğü içerisinde okunmakta bu ise öğrenci için ayrı bir zihnî yorgunluğa neden olduğundan verimliliği ve katılım oranını düşürmektedir. Bu nedenle fakültemizin İslâm Hukuku bölüm başkanı ve hocalarının görüş ve katılımlarıyla fakültedeki lisans derslerine entegreli bir şekilde klasik fıkıh metni okuma programı hazırlanmıştır. Programa fakültemizdeki akademisyenlerin yanı sıra yüksek lisans ve doktora programlarında öğrenim gören öğrenciler de katılım sağlayacaktır. Bu programla lisans ve lisans üstü öğrencilerin klasik metinlere aşinalık kazanması, fakülte derslerinde öğrenilen bilgilerin öğrencinin zihninde pekişmesi ve lisans üstü eğitimde öğrencinin birincil kaynaklara inme konusunda duyacağı ihtiyacın karşılanması hedeflenmektedir.

Projenin ana çerçevesi şu şekildedir:

1. Programda takip edilen metinler İslâm Hukukunun ilk dönemine ait kaynaklardan oluşmaktadır.
2. Programda incelenen konular lisans öğrencilerinin fakültedeki ders konularına entegreli olarak belirlenmiştir.
3. Programda ders verecek hocalar fakültemiz akademisyen ve lisans üstü öğrencilerinden oluşmaktadır.
4. Program İslam Hukukunun fûru ve usul boyutuna yönelik olarak haftada dört ders şeklinde hazırlanmıştır.

Programın hedefleri:

1. Hz. Peygamber döneminden bu yana geliştirilen hukuk normlarının ve hukuk metodolojisinin bizzat bu döneme ait kitaplar üzerinden incelenmesini sağlamak.
2. Öğrencinin fakültede öğrendiği bilgilerin pekişmesini ve bu bilgileri kaynağında görmesini sağlamak.
3. Lisans üstü öğrencileri ve araştırma görevlilerini bu eğitim sürecine dahil ederek deneyim kazanmalarını sağlamak.
4. Fakültemizdeki ilmî canlılığa ve bilimsel gayretlere katkı sağlamak.

Program esnasında fakültemizin 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin ders içerikleri dikkate alınmış ve bu derslerin muhtevasıyla bütünleşen bir konu takibi benimsenmiştir. Programda biri fûru diğeri de usul ilmine ait iki ayrı eser takip edilmiş, fûru metni olarak Ahmed b. Ebî Bekir el-Kudûrî'nin "el-Muhtasar", usul metni olarak ise Hasan Kâfî Akhisârî'nin "Semtül-vusûl"ü tercih edilmiştir. Ders vakitleri noktasında lisans öğrencilerinin fakültede derslerinin bulunmadığı günler tercih edilmiştir. Dersler, İslam Hukuku Anabilim Dalı hocaları uzaman lisanüstü öğrenciler tarafından verilmiştir.

KELAM BİLİM DALI SUNUMLARI

Kelam Bilim Dalı Başkanlığınca ayda bir oturum şeklinde planlanan bu programda araştırma görevlilerimiz tez sunumlarını gerçekleştirmektedirler. Bu sunumlardan amaçlanan şey bilim dalı akademik personelinin akademik birikimlerini birbirlerine aktararak koordinasyonun sağlanmasına katkıda bulunmaktır. Ayrıca, başta ana bilim dalı başkanı Prof. Dr. Hatice K. Arpağuş olmak üzere sunumları dinlemeye gelen öğretim üyelerimizin değerlendirme ve yorumları ile birlikte oturumların daha faydalı bir seviyede gerçekleştiği gözlenmiştir. Lisans ve lisansüstü öğrencilere de açık olarak düzenlenen sunumlarımız öğrenci arkadaşlarımızdan gelen sorularla birlikte faydalı müzakerelere ortam sağlamıştır.

Sunumlar aşağıda sıralandığı şekildedir:

1. 30.11.2017 tarihinde gerçekleştirilen sunumda anabilim dalımız araştırma görevlilerinden Sezgin Elmalı ve Ömer Ergül yüksek lisans çalışmalarından hareketle Osmanlı dönemi kelâmının iki önemli temsilcisi olan Dâvud Karsî ve Hayâlî'nin düşünce dünyasından bahsettikten sonra Kaside-i Nuniyye şerhi üzerinden Karsî'nin Hayâlî Eleştirisi'ne değinmişlerdir. Osmanlı dönemi kelâmı hakkında genel konular hakkında da bilgi verilen sunum soru-cevap kısmından sonra sona ermiştir.

2. 28.12.2017 tarihinde gerçekleştiren sunumda anabilim dalımız araştırma görevlisi Ayşe Nur Güdekli yaptığı doktora çalışması hakkında bilgi vermiştir. "Mutezile'nin Tümel Prensipleri: Kâdî Abdülcebbar Örneği" adını taşıyan sunumda Mutezile'nin kelâm sistemini oluşturan ilkelerden bahsedilmiş, Mutezile'nin ve özellikle Kâdî Abdülcebbar'ın kelâm yöntemi tartışmaya açılmıştır. Sunum soru cevap bölümüyle sona ermiştir.

3. 08.03.2018 tarihinde gerçekleştirilen anabilim dalımızın tez sunumları etkinliğinde araştırma görevlimiz Tuğba Dumangöz yüksek lisans tezinden hareketle "Âmidî'de Hüsün-Kubuh Açısından İlâhî Fiiller" adlı bir sunum yapmıştır. Sunumda ekollerin hüsün-kubuh anlayışının ilâhî fiilleri açıklamadaki önemine değinilmiş, sonra Âmidî'nin ilâhî fiilleri hüsün-kubuh bağlamında nasıl ele aldığından bahsedilmiştir. Anabilim dalımız

araştırma görevlisi Güvenç Şensoy da "Abdülkadîr el-Hamzavî'nin Kesb Nazariyesine Dair Görüşleri" başlıklı yüksek lisans tezini anlatmıştır. Müellifin hayatı ve eserlerinden bahsedildikten sonra Mâtürîdîlik ve Eş'arîlik ekollerinin kesb nazariyesini açıklamadaki farklılıkları ve Hamzavî'nin bu farklılıkları nasıl değerlendirdiği ele alınmıştır. Daha sonra Sadruşşerâh'ın kesb anlayışına da değinilmiştir. Sunum soru cevaplarından sonra sona ermiştir.

4. 05.04.2018 tarihinde gerçekleştirilen anabilim dalı tez sunumlarında araştırma görevlimiz Mehmet Akif Kahveci, "Kişinin Ahiret Felâhı Hakkında Kapsayıcı (inklusivist) Bir Yaklaşım Olarak "Righteous Gentile, Anonymous Christian ve Fetret" Kavramları" başlıklı bir sunum gerçekleştirmiştir. İnsanlık tarihine baktığımızda ilâhî emir ve yasakların kendilerine ulaşamadığı insan gruplarının varlığının sosyal bir gerçeklik olduğundan bahsettikten sonra ilâhî mesajın ulaşamadığı bu insanların dinî anlamda ki yükümlülüğü bahsi kelam literatüründe önemli bir tartışma konusu olduğuna değinmiş, daha sonra tek tek kavramlar üzerinde durmuştur. Sunum soru cevap kısmıyla sona ermiştir.

5. 14.05.2018 tarihinde İTÜ Fizik Bölümü öğretim üyelerinden Dr. Şener Özönder "Modern Bilim Açısından Büyük Patlama ve Öncesi" başlıklı bir sunum gerçekleştirmiştir. Büyük patlamadan önce kainatın durumu ve yaratılışın başlangıcına dair önemli bilgiler verdikten sonra özellikle kelâmın kozmolojik delillendirmesine olan katkısından ve büyük patlamanın yaratıcının varlığını kanıtlamadaki etkisinden bahsetmiştir. Sunum soru cevap kısmı ile sona ermiştir.

GÜNÜMÜZE YANSIMALARIYLA HZ. PEYGAMBER'İN MUASIRLARIYLA MÜNASEBETLERİ-1

Asr-ı Saadetten Günümüze Yansımalarıyla Hz. Peygamber'in Muasırlarıyla Münasebetleri

Fakültemiz ile İslâm Araştırmaları Vakfı'nın (İSAV) ortaklaşa düzenlediği "Asr-ı Saadetten Günümüze Yansımalarıyla Hz. Peygamber'in Muasırlarıyla Münasebetleri" konulu tartışmalı toplantı Fakültemiz Prof. Dr. Raşit Küçük Konferans Salonunda 21-22 Nisan 2018 tarihlerinde gerçekleştirildi. Hz. Peygamber'in, insanlık adına yeni bir dönemi başlatan ve vahyin refakatiyle tarihin akışına yön veren rehberliğinin dönemimiz açısından ideal teşkil eden içeriğine odaklanmak, buna bağlı olarak bozulan insanî ilişkileri düzeltme, iyileştirme ve olumlu yönde geliştirme imkanlarını araştırmak amacıyla düzenlenen toplantı, Prof. Dr. Mustafa Sabri Küçükaşçı, Prof. Dr. Ali Özek ve dekanımız Prof. Dr. Ali Köse'nin açılış konuşmalarıyla başladı. İnsanlığın değişen nitelikleri ve değişmeyen değerlerinin Hz. Peygamber'in nübüvvet hayatındaki sosyal tipler üzerinden okuma amacı çerçevesinde tertip edilen toplantıda öne çıkan vurgu, farklı sosyal sınıflar arasındaki ilişkilerin değerlendirilmesinde Kur'an ve sünnet rehberliğinin vazgeçilmez oluşu, buna bağlı olarak mevcut mirasın anlamlı bir biçimde tasnif edilmesinin önemi idi.

Emekli öğretim üyelerimizden Prof. Dr. Mustafa Fayda'nın "Üsve-i Hasene Olarak Hz. Peygamber'in Tâlimi ve Terbiyesi" tebliğiyle başlangıç yapılan toplantıya fakülte öğretim üyelerimizden Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Efendioğlu "Hz. Peygamber ve Ashâb-ı Suffe", Prof. Dr. Ahmet Özel "Hz. Peygamber ve Esirler", Doç. Dr. Aynur Uraler "Hz. Peygamber ve Suçlular" başlıklı tebliğleriyle katıldılar. Beş oturum şeklinde tertip edilen ve on beş tebliğin sunulduğu toplantıda Hz. Peygamber'in çocuklar, gençler ve yaşlılar, fakirler ve zenginler, yetimler ve şehit aileleri, köleler ve esirler, suçlular, borçlular, muhâcirîn ve ensâr, komşular, hastalar ve ashâb-ı suffe hakkındaki tasarrufları detaylı bir biçimde ele alındı. Fakülte öğretim üyelerimizden Dr. Öğr. Üyesi M. Kâmil Yaşaroğlu, Prof. Dr. İsmail Lütfi Çakan, Prof. Dr. Mehmet Özşenel, Prof. Dr. Ali Ayten, Prof. Dr. Casim Avcı, Prof. Dr. Rahmi Yaran ve Prof. Dr. Salih Tuğ toplantıda müzakereci ve oturum başkanı sıfatıyla hazır bulundular.

Kur'an Vahyi Sempozyumu

Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nin Kur'an Çalışmaları Vakfı işbirliğiyle düzenlediği ve Prof. Dr. Murat Sülün tarafından organize edilen "Vahiy Zincirinin Son Halkası Kur'an Vahyi" başlıklı sempozyum 7 Ekim 2017 tarihinde Bağlarbaşı Kongre ve Kültür Merkezi'nde yapıldı. M.Ü. İlahiyat Fakültesi dekanı Prof. Dr. Ali Köse ve vakıf başkanı Fahrettin Yıldız'ın açış konuşmalarıyla başlayan ve farklı dinlerdeki vahiy algısı, İslâm düşünce geleneklerinde vahiy üzerine düşünme biçimleri, Kur'an kıraatlerinin vahyin mushafa dönüşme aşamasındaki durumu gibi konuların işlendiği sempozyuma fakültemizden Prof. Dr. Mustafa Öztürk "Kur'an Vahyinin Anlaşılması ve Yorumlanması", Prof. Dr. Murat Sülün "Kur'an-ı Kerim'de Vahyin Kavramsal Çerçevesi" başlıklı birer tebliğ ile katıldılar. Sempozyum Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden Prof. Dr. Mehmed Said Hatiboğlu'nun değerlendirme konuşmasıyla tamamlandı. Sunulan tebliğlerin, sempozyum öncesinde gerekli redaksiyon işlemlerinden geçirilerek yayınlanıp okuyucuya sunulmuş olması program açısından ayrıcalıklı bir uygulamaydı.

Sempozyumun boyunca öne çıkan vurgu, Kur'an'ın anlam haritasının nitelikli bir şekilde ortaya konulma amacının ilgili alanlardaki bilgi üretimini canlı tuttuğu yönündeydi. Buna göre Kur'an'dan güç alan bir sosyal sistem ve kültürel yapıya duyulan ihtiyacın daha faz-

la kendini gösterdiği günümüzde vahye muhatap olmanın önemi tartışılmaz bir ilke durumundadır. Dinin kaynağı olarak vahiy, vahyin örnek modeli olarak Hz. Peygamber ve kurucu ümmet arasındaki bütünlüğün idrak edilmesi Kur'an'a yönelen mümini bilgi ve ahlak bakımından donatır. Dolayısıyla Kur'an'ın anlaşılması ve yorumlanması hem bilgide doğruluğun hem de ahlakta yetkinliğin anahtarına dönüşür. Çünkü Kur'an, insanî dönüşüme rehberlik ederken aynı zamanda Hz. Peygamber'e ve kurucu ümmete refakat etmiş, böylece bir ilke sunduğu kadar bir yaşam pratiği de ortaya koymuştur. Bu yönüyle vahiy yalnızca armağan edilmiş bir metin değildir. Vahyin nüzûlü, Hz. Peygamber'in hayatının tüm aşamalarında ve etrafında oluşan cemaat içerisinde karşılık bularak kopmaz bağlarla bütünleşmiştir. Vahyin amacı Hz. Peygamber'de gerçekleştiği için Kur'an'ı okuyup değer üretme çabası içerisinde olanlar her dönemde yalnızca metinle değil örnek almaları gereken bir yaşamla da karşı karşıyadırlar.

Yoğun bir katılımın olduğu gözlenen sempozyumda, yer yer oldukça teorik bir dilin konuşulduğu, bazen de mevcut anlayışların sorgulandığı ancak her durumda diyaloga ve ötekini anlamaya dayalı bir üslubun hakim olduğu görüldü. Bu ortam ilahiyat alanındaki çalışmaların geleceği açısından ümit verici olarak değerlendirildi.

Panel ve Konferanslar

İSTANBUL İLAHİYATLAR ARASI

GENÇLİK ÇALIŞTAYI

İlahiyatlar Arası Gençlik Çalıştayı Düzenlendi

Türkiye'nin önemli ilahiyat fakültelerinden İstanbul'daki beş büyük ilahiyat fakülteleri olan Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi İslâmî İlimler Fakültesi, İstanbul Şehir Üniversitesi İslâmî İlimler Fakültesi, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi İslâmî İlimler Fakültelerinden temsilci öğrenci ve akademisyenlerin katılımlarıyla 7-8 Ekim tarihinde Marmara ilahiyat fakültesinde bir araya gelerek "İlahiyat gençliğinin birikim ve potansiyeli yüksek olmasına karşılık aktif sahada yeteri kadar rol alamaması, aldığı takdirde ise kendi kimliğiyle bir alan oluşturamaması, tüm bunların nedenleri ve çözümleri ile birlikte ne gibi faaliyetler yapabilecekleri" konulu çalış-

tay düzenledi bunun sonucunda temsilci öğrenciler tarafından çözüm önerileri sunularak ortak değerlendirme yapıldı. Yapılabilecek faaliyetler ve çözüm önerileri fakülteler tarafından onaylanarak rapor haline getirildi.

Dört oturum şeklinde düzenlenen çalıştayı birinci oturumunda fırsat eksiklikleri üzerinde durularak öğrencilerin gerek kendi aralarındaki koordinasyonu gerek fakülte yönetimleriyle gerekse de akademisyen hocalarıyla olan koordinasyonun sürdürülebilir bir vizyonla aktif hale getirilmesinin gerekliliği bununla birlikte söz konusu aktiflik için sunulan fırsatların yeterliliği konuşuldu.

Çalıştayı ikinci oturumunda aile ve sosyal çevrenin etkileri değerlendirilerek sosyal yapılar içerisinde yetişerek

gelen ilahiyat gençliğinin gerek bireysel hedefleri gerek sosyal hedeflerinin ailelerin çocuklardan beklentileri, geleneksel din algısı, köyden kente göçün ekonomik ve kültürel etkileri, farklı dinî grup ve yapıların birbirleriyle çatışmacı din tasavvurları gibi birçok etken tarafından kuşatılarak bir baskı oluşturma potansiyeli ve problemi konuşuldu.

Çalıştayı üçüncü oturumunda düşünmeden eyleme din algısına odaklanılarak İslâm dininin esas bakımından değişmezleri ve değişkenleri üzerinde durulmakla beraber ihtilaf fıkından ziyade itilaf fıkının (uzlaşım, hoşgörü) temelleri konuşuldu.

Çalıştayı dördüncü oturumunda uluslararası ilahiyatların tecrübe ve birikimleri üzerinde durularak hiçbir ülkenin tecrübesinin tam olarak diğer bir ülkenin rol modeli olamayacağı ilkece doğru olmakla beraber tutarlı bir perspektifle her bir tecrübe üzerinden geneli temsil eden ortak bir düşünce konsensüsü, ortak hedefler ve ortak eylem planlarının alt yapıları hazırlanabileceği düşünce işlendi. Bu bağlamda uluslararası ilahiyatların birikim ve tecrübelerinin, karşılaştırmalı olarak araştırılması gereken modeller olarak değerlendirilmesinin önemine dikkat çekildi.

Öğrencilerimiz Islam in Contemporary World Konulu Programa Katıldı

25 Ağustos-1 Eylül 2018 tarihleri arasında Saraybosna ve Podgorica'da (Karadağ) sekizinci düzenlenen ve Center for Advanced Studies (Centar za Napredne Studije) tarafından organize edilen Islam in Contemporary World konulu yaz okuluna fakültemizden dört öğrenci katıldı. Bosna ve Karadağ'ın saygın akademisyen ve konuşmacılarının verdiği Balkanlar'da İslam,

İslam Bankacılığı, İslam Tarihi, Medyada Müslüman Algısı, Avrupa'nın İslâmî Kimliği, Kur'an'a Göre Liderlik gibi derslerden ve Podgorica, Bar, Mostar, Saraybosna ve Srebrenica'ya yapılan eğitici gezilerden meydana gelen programa Bosna, Türkiye, Sırbistan, Hırvatistan, Karadağ, İskoçya, Almanya, Makedonya, Bulgaristan, Kosova ve Arnavutluk'tan öğrenciler katılım

sağladı. Dersler, Karadağ Mehmed Fatih Medresesi ve Saraybosna CNS'te (Center For Advanced Studies) gerçekleştirildi. Öğrencilerimiz aynı zamanda "Youth and Religion in Turkey" (Türkiye'de Gençlik ve Din) isimli bir sunum da gerçekleştirdiler.

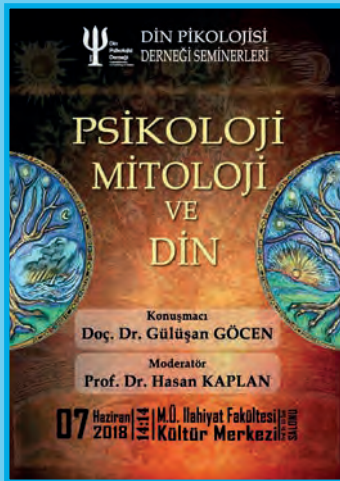
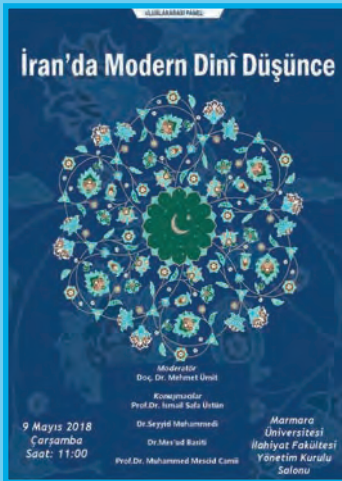
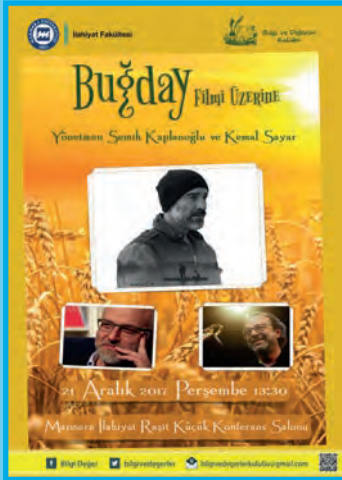
Panel ve Konferanslar

Marmara İlahiyat Konuşmaları

Dönem içerisinde İlahiyat Fakültesi Kültür Merkezimiz bir çok seminer, panel, konferans ve sergiye ev sahipliği yaptı. İlahiyat fakültelerinin disiplinlerarası niteliğini yansıtan, İslâmî ilimlerin birikimini ve dinî düşüncenin inceliklerini konu alan bu programlarda kadîm ilkelerin ışığında güncel konular ele alındı. Örneğin ömrünü hadis ilimlerine adanmış ve bu alandaki nitelikli yayınlarıyla tanınan Muhammed Avvâme misafirimiz oldu. Kudüs eski müftüsü İkrime Sabri'den Filistin davasını ve bu uğurdaki gayretleri dinledik. Prof. Dr. Mehmet Görmez İslâm medeniyetinde sünnet ve hadisin yerini anlattı. Bir yandan İran'daki modern dönem dinî arayışlar konuşuldu, bir yandan Müslüman kadının toplum hayatındaki yeri ve ilimlere katkısı üzerinde duruldu. Psikoloji, mitoloji ve din üzerine geliştirilen perspektifler masaya yatırıldı. Mim Kemal Öke'den gönül dilini, Kemal Sayar'dan Ölümünden Önce Bir Hayat Vardır kitabını dinledik, Semih Kaplanoğlu ile Buğday filmi üzerine sohbet ettik. Benjamin Ladraa İsveç'ten Filistin'e doğru yürüyerek çıktığı yolculuktan izlenimlerini bizimle paylaştı. Öğrencilerimiz Malezya ve Endonezya gibi Asya ülkelerinde çektikleri fotoğraflardan oluşan bir sergi hazırladılar. Herkese açık psikolojiye giriş dersleri düzenlendi. Yapılması bir gelenek haline gelen Kur'ân eğitimi programı başarıyla tamamlandı.

Panel ve Konferanslar

Diyanet İşleri Başkanımız Prof. Dr. Ali Erbaş Fakültemizdeydi

Prof. Dr. Ali Erbaş, 2 Nisan 2018 tarihinde Fakültemiz Prof. Dr. Raşit Küçük Konferans Salonunda "Bilgiden Bilince" konulu bir konferans verdi. Konuşmasında İslâm'ın dünyanın her yerindeki câhiliyye tezahürlerini ortadan kaldırma amacıyla gönderilmiş bir din olduğunu kaydeden Erbaş, medeniyetin temelini bilgiye dayandığını, bilginin de temelini okumak ve yazmak olduğunu vurgulayarak öğrencilere özel tavsiyelerde bulundu. Kur'an ve sünnetten kaynak bulan ve ilham alan bir din anlayışının önemine işaret eden Erbaş, Diyanet İşleri Başkanlığı olarak din istismarına karşı bi-

linçli mücadele programları başlatıldığını duyurarak bu noktada ilahiyat eğitiminin büyük bir sorumluluk üstlendiğinin altını çizdi. Medeniyetin ayakta kalabilmesi için geniş vizyonu olan nesiller yetiştirmenin önemine dikkat çeken Erbaş, dinî rehberliğe yoğun bir ihtiyaç bulunduğunu dile getirerek bilgiyle donanmış olmanın öğrencilere ve araştırmacılara nitelik kazandıracağını ve farklı toplum kesimleriyle sağlıklı ilişkiler zemin hazırlayacağını belirtti. Erbaş, konuşmasını Hz. Peygamber'in tâlim faaliyetleri içerisinde devlet bilinci ve vatan sevgisinin yerini işleyerek tamamladı.

BİLGİDEN BİLİNCE

PROF. DR. ALİ ERBAŞ
DİYANET İŞLERİ BAŞKANI

Prof. Dr. Ali Köse Haseki Dinî Yüksek İhtisas Merkezi'ndeydi

Dekanımız Prof. Dr. Ali Köse 18 Ocak 2018 tarihinde Haseki Dinî Yüksek İhtisas Merkezi'nde "Din Olgusunun Anlaşılmasında Sosyoloji, Psikoloji ve Antropolojinin Rolü" başlıklı bir konferans verdi. Konuşmasında felsefe ve din bilim-

lerine ilişkin derinlikli okumalar yapılması gerektiği üzerinde duran Köse, günümüzde yaşanan değerler krizi karşısında bilinç eşiği yüksek bir bilgi birikiminin önemini vurguladı. Geçmişten devraldığımız mirası günümüzün bilimsel ve kültürel sorunları karşısında yalnız bırakmamak ve yeni düşünceler üretmek adına ilahiyat alanında çalışanların üzerine büyük bir sorumluluk düştüğünü söyledi.

Prof. Dr. Hasan Kamil Yılmaz'la Medeniyet Değerlerimizi Konuştuk

İstanbul Müftüsü Prof. Dr. Hasan Kamil Yılmaz, 28 Eylül 2017 tarihinde Prof. Dr. Raşit Küçük Salonunda Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğrencilerine yönelik olarak "Medeniyet Değerlerimiz" başlıklı bir konferans verdi. İslâm medeniyetini

oluşturan dört önemli değere vurgu yapan Yılmaz, bu değerleri şöyle sıraladı: "Bu değerlerden birincisi ezeli hikmettir ki, vâsıtası akıldır. Akılla elde edilebilir ama vahyin aydınlığındaki akılla elde edildiğinde daha net sonuçlara götürecektir. İkincisi ebedî risâlettir ki, kaynağı vahiydir. Cenâb-ı Hak tarafından kulları için aydınlatılmış yol manasındadır. Üçüncüsü vicdânî merhamettir ki, bunun da kaynağı insandaki kalptir. Dördüncüsü adalettir ki, adl veya adalet kelimesi hem mutlak manada dünyadaki dengedir; hem de sosyal hayattaki, hukuktaki denge ve adalettir." Yılmaz, konuşmasında bu dört temel değeri örnekleriyle açıklayarak kendisine yöneltilen soruları detaylı bir biçimde cevapladı.

Panel ve Konferanslar

Uluslararası İslam Eğitimi Kongresi

Yaygın Eğitim ve Kültür Derneği (YEKDER) tarafından organize edilen "Uluslararası İslam Eğitimi Kongresi" 27-28 Nisan 2018 tarihlerinde İlahiyat Fakültesi Kültür Merkezi'nde gerçekleştirildi. Yurtiçi ve yurtdışından birçok akademisyen, araştırmacı ve eğitimcinin katıldığı kongrede ABD, İngiltere, İran, Nijerya, Malezya, Kanada, Suudi Arabistan, Kırgızistan ve Pakistan'dan alanında uzman bilim insanları görüşlerini paylaşma imkanı buldular. İslâm ilim, düşünce, kültür ve medeniyetinden güç ve yöntem bulan bir eğitim sisteminin nasıl oluşturulabileceği üzerine yirmi beş oturumda doksan sunumun yapıldığı kongrede İslâm Düşünce Geleneğinde Eğitim-sel Kavramlar, İslâm Eğitimcileri, İslâm Ülkelerinde Din Eğitimi, Örgün Eğitim Kurumlarında Din Eğitimi ve İmam Hatipler, Diyanet İşleri ve Yaygın Din Eğitimi Hizmetleri gibi konular üzerinde duruldu.

Kongrenin açılışında konuşma yapan Dekanımız Prof. Dr. Ali Köse, eğitim etkinliğinin zorluklarına işaret ederek, konunun yalnızca İslâm dünyasıyla sınırlı bir içeriğinin olmadığını söyledi. Batı dünyasının da eğitim alanında çok büyük problemler yaşadığını dile getiren Köse, "Batı ülkelerinde de en çok bakan değiştirildiği alan eğitim alanıdır. Eğitim ve sağlık hizmetleri konusunda Batı'da da büyük sıkıntılar var çünkü sürekli değişen bir dünyada yaşıyoruz. Bizim derdimiz ise daha çok çünkü değiştiren onlar, takip etmek zorunda, geride kalan, sürekli kayıp yaşayan biziz." şeklinde konuştu. Mevcut tezler ve bakış açılarının günden güne değiş-

tiği bir dünyayla karşı karşıya olduğumuzu vurgulayan Köse, yıllarca tartışılan kavramların şu an için bir anlam ifade etmediğini belirtti. Kongreye başta Doç. Dr. Banu Güller, Dr. Öğr. Üyesi Emine Keskiner, Dr. Öğr. Üyesi Ramazan Gürel, Doç. Dr. İsmail Cebeci ve Öğr. Gör. Emrullah Tuncel başta olmak üzere doktora ve yüksek lisans öğrencilerimiz de tebliğleriyle katıldılar.

Bu eğitim yılı içerisinde vefat eden kıymetli hocalarımız Nebi Bozkurt ve Erdoğan Albayrak'ı rahmetle anıyor, yazdıkları eserler, yetiştirdikleri talebeler, irşad hizmetlerindeki emekleri ve fakültemize yaptıkları katkılar dolayısıyla minnetle hatırlıyoruz.

Öğretim Üyelerimizin Faaliyetleri

Prof. Dr. Safi Arpağuş

Amasya'da 12 Mayıs 2018 tarihinde düzenlenen III. Uluslararası Bakü'den Balkanlara Halvetilik Sempozyumu'na "Hz. Mevlânâ ve Mevlevî Gelenekte Halvet" tebliği ile katıldı. Mevlânâ'nın ve Mevlevî yolunun halvet geleneğini, halvet kavramı adı altında Mevlânâ ve Sultan Veled arasında geçen diyalogları aktaran Arpağuş, bu ibadetlerin "halk içinde Hak ile beraber olmak" bilincini aşlamak amacıyla olduğunu ifade etti. Arpağuş, Mevlevî gelenekte çilenin diğer yollardan farklı olduğunu söyleyerek çilenin her ne kadar acı çekmek olarak anlaşılabilir da halvetten farklı olarak geliştiğini belirtti. "Halvet der encümen" bahsinin manasına değinen Arpağuş, Sultan Veled'in Mevlânâ'nın izin ve işaretleriyle erbaîn çıkarmak için halvet-hâneye girdiğini aktardı.

Prof. Dr. Rahim Acar

Frankfurt'ta Goethe Üniversitesi tarafından 31 Ekim-03 Kasım 2017 tarihlerinde düzenlenen *Theology and Rationality V: Reason and Prophecy in Judaism, Christianity and Islam* isimli atölye çalışmasında "Epistemic Circularity in Identification of the True Prophet: the Case of the Early Ash'ari-te Perspective" başlıklı bir tebliği sundu.

Muş Alparslan Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesinin ev sahipliğinde 16-18 Nisan 2018 tarihlerinde düzenlenen, *Doğu Felsefe Günleri* başlıklı II. Ulusal Kongrede "Kimliği İnşa Etmek İçin Felsefe" başlıklı bir tebliği sundu.

İstanbul Graduate Student Initiatives tarafından 01 Mart 2018 tarihinde düzenlenen *On the Legacy of Muhammed Iqbal* başlıklı panelde "Iqbal's Quest for Reconstruction" başlıklı bir konuşma yaptı.

Muş Üniversitesi'nin ev sahipliğinde 22-24 Eylül 2017 tarihinde düzenlenen *Din Tasavvuru ve Dinin Yaşanmasını Tayin Eden Etkenler* başlıklı atölye çalışmasında, Sait Reçber'in "Dindarlık ve Rasyonellik -Dinî Öznenin Karar Verme Sürecindeki Ölçütü Nedir?" başlıklı sunumuna müzakereci oldu.

Prof. Dr. Hatice K. Arpağuş

18-19 Ekim 2017 tarihlerinde Sakarya OSAMER tarafından düzenlenen *Osmanlı Düşüncesi, Kaynakları ve Tartışma Konuları Sempozyumu*'nda "Mâtürîdîlik ve İrâde-i Cüz'îyye'nin Osmanlı'daki Görünümü" adlı tebliğini sundu ve ayrıca oturum başkanlığı yaptı.

16-18 Kasım 2017 tarihinde İstanbul'da düzenlenen *Uluslararası Yüksek Din Öğretimi Kongresi*'nde "Tarihsel Perspektiften Kadınların Yüksek Din Eğitimi Kurumlarındaki Konum ve Durumları" adlı tebliğini sundu.

02-03 Mayıs 2018 tarihlerinde Malatya İnönü Üniversitesi'nde düzenlenen *Uluslararası İslâm ve Yorum Sempozyumu II*'de "Te'vil ve Tekfîr'de Yöntem: Gazzâlî Örneği" adlı tebliği sundu, ayrıca oturum başkanlığı yaptı.

04-06 Mayıs 2018 tarihlerinde Kastamonu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi tarafından düzenlenen *V. Uluslararası Şeyh Şaban-ı Velî Sempozyumu: Eş'arîlik* çerçevesinde "Eş'arîlik'te İrâde Hürriyeti -Gazzâlî Örneği" adlı tebliğini sundu, oturum başkanlığı ve değerlendirme oturumunda konuşmacılık yaptı.

Dönem içerisinde şu makaleleri yayımlandı: "Osmanlı Geleneksel İslâm'ının Temel Kaynakları: İlmihâl ve Akâid Eserleri", *TALİD Türkiye'de İslâmî İlimler: Kelam ve Mezhepler Tarihi II Sayısı*, 2016 (28), s. 327-376; Fatma Günaydın ile birlikte, "Deizme Dair Mülâhazalar -Din Eğitimi Kurumlarının Cumhuriyet Tecrübesi Açısından-", *Umran*, 2018 (289), s. 18-22.

Prof. Dr. Ali Ayten

Fakülte öğretim üyelerimizden Amjad Hussain ile birlikte iki ortak makale yayımlandı: "A New Era for Turkey The Attempted Coup of the 15th of July", *International Journal of West Asian Studies*, 9 (1), 2017, s. 1-11; "The Relationship between Religiosity, Environmental Orientation and Environmental Behaviour: An Empirical Study with Turkish and British Muslim Samples", *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 53 (1), 2017, ss. 27-44.

"The relationship between helping behaviors, religiosity and life satisfaction -A case study on Turkish Muslims" başlıklı çalışması *Yakın Doğu Üniversitesi İslam Tetkikleri Merkezi Dergisi*'nde yayımlandı: 3 (2), 2017, s. 7-25.

21-24 Ağustos 2017 tarihlerinde Norveç'te düzenlenen *International Association of Psychology of Religion Congress'te* "The relationship between helping behaviours, religiosity and life satisfaction -A study on the case of Turkish Muslims" başlıklı bir sunum yaptı.

27-29 Haziran 2018 tarihlerinde Bosna Hersek'te düzenlenen 4. Uluslararası Çevre ve Ahlak Sempozyumu'nda düzenlenen "Çevreye Karşı Yönelim ve Çevreci Davranışlarda Dindarlığın Rolü Nedir? Ampirik Bulguların Değerlendirilmesi" başlıklı bir tebliği sundu.

Öğretim Üyelerimizin Faaliyetleri

Prof. Dr. Hülya Küçük

İslâmi İlimler Araştırma Vakfı tarafından 20-21 Mayıs 2017 tarihinde düzenlenen *Kelâm ilmi ve İslâm Hukukunda İçerik Sorunları* adlı çalıştayda "Günümüzde Kelâm İlminin Müfredatı Giriş: Sorunlar ve Sebepleri Üzerine" ismiyle sunduğu tebliğ 2017 Aralık çalıştay adıyla basılan kitapta yer aldı.

Kastamonu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi tarafından 5-7 Mayıs 2017 tarihleri arasında düzenlenen *IV. Uluslararası Şeyh*

Şa'bân-ı Velî "Hanefîlik-Mâtürîdîlik" Sempozyumunda "Mâtürîdî'den Şemseddin es-Semerkindî'ye Allah'ın Fiili Sorunu: O Mûcib Bi'z-Zât mıdır? Fâil Bi'l-İhtiyâr mıdır?" başlıklı sunduğu tebliğ Aralık 2017 tarihinde sempozyum kitabında basıldı.

22 Kasım 2017 tarihinde Üniversitemiz Ekonomik ve Sosyal Alanda Kadın Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından "Kadına Yönelik Şiddetin Anatomisi: Olgu, Sebepler, Çözümler" ismiyle Dr. İbrahim Üzümcü Konferans Salonunda düzenlenen sempozyuma "Şiddet

Karşıtı Dine Rağmen Parçalanmış-İndirgenmiş Bir Din Anlayışı ile Kadına Yönelik Şiddet" başlıklı bir tebliğle katıldı.

19 Nisan 2018 tarihinde Kocaeli İlahiyat Fakültesinde "Aklın Önceliği ve Vahyin Gerekliliği: İmam Mâtürîdî'ye Göre Akıl-vahiy ilişkisi" adlı bir konferans verdi.

7-10 Mayıs 2018 tarihleri arasında Fakültemizin anlaşılmalı olduğu Eberhard Karls Tübingen Üniversitesi'nin *Zentrum für Islamische Theologie* adlı biriminde Doç. Dr. Banu Gürer ile birlikte

PROF. İLHAN KUTLUER'DEN KLASİK OSMANLI DÜŞÜNCESİNE DAİR İKİ BİLDİRİ

Fakültemiz öğretim üyelerinden Prof. Dr. İlhan Kutluer Osmanlı klasik ilim ve tefekkür geleneğine odaklanan iki ayrı sempozyuma bildirileriyle katkıda bulundu. Bu sempozyumların 18-19 Ekim 2017'de akdedilen ilki *Osmanlı Düşüncesi Kaynakları ve Tartışma Konuları* üzerine idi. Kutluer'in bu toplantıda sunduğu bildiri ise "İnsanın Toplumsal Doğası: Klasik Osmanlı Düşüncesinde Medenî Bi't-Tab' ve Temeddün Terimlerinin Kavramsal Çerçevesi" başlığını taşıyordu. Kutluer bildirisinde Müslüman düşünürlerin Aristoteles'in –Arapça'sıyla *Kitâbü'l-Ahlâk* adıyla bilinen– *Ethica*'sındaki insanın toplumsal doğasına vurgu yapan bir cümlesini yeniden ve yeniden üreterek nasıl bir düşünce dünyası inşa ettiklerini ortaya koyuyor. Özellikle klasik İslam düşüncesini tevarüs eden Osmanlı bilgin ve mütefekkirlerinin medenî bi't-tab' ve temeddün terimlerini giderek çeşitlenen bağlamlara nasıl oturttuğunu, yeni bakış açıları ışığında nasıl yeni açıklama modelleri geliştirmeye çalıştıklarını inceliyor. Kutluer önce insanlığın kendi türünü sürdürmek ve yetkinleştirmek yönünde toplumsal doğasının oynadığı rolü Fârâbî'den Nasîreddin Tûsî'ye kadar belli başlı İslam filozoflarının düşünceleri üzerinden ele alıyor. Akabinde Molla Lûtfî'den İbrahim Müteferrika'ya uzanan çeşitli Osmanlı entelektüellerinin insanın toplumsal doğasının bir medeniyet inşa etmeye varan çeşitli tezahürlerini toplumsal, siyasal, kültürel, ilmi ve dinî perspektiflerden bakarak nasıl yorumladıklarını inceliyor.

Prof. Kutluer'in bildiriyle katkıda bulunduğu ikinci Osmanlı konulu ilmi toplantı 8-10 Aralık 2017 tarihinde İstanbul Araştırma ve Eğitim Vakfı'nın düzenlediği *Osmanlı'da İlm-i Tasavvuf: Âlimler, Eserler, Meseleler* başlığını taşıyordu. Dokuz oturum halinde planlanan sempozyumun, ilkinde Kutluer "Bir Metni Tasavvufi Kılan Nedir?"

başlıklı bir bildiri sundu. Bu oturumu izleyenler müteakiben İstanbul Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Ekrem Demirli'nin "Fusûs Şerhlerindeki Ana Problematik Neydi? Bir Kitabın Serüveni ve Şârihler Döneminde Metafizik Düşünce" ve yine fakültemiz öğretim üyelerinden Prof. Dr. Ömer Türker'in "Seyyid Şerîf el-Cürcânî'nin Vahdet-i Vücûd Savunusu ve Osmanlı Dönemi Vahdet-i Vücûd Tartışmaları" başlıklı bildirilerini dinleme fırsatı buldular. Kutluer bildirisinde İslam entelektüel geleneğinin saç ayakları olan kelâm ilmi, felsefi ilimler ve tasavvuf ilminde ufukların iyice kaynaştığı, yeni bir sentez arayışına girildiği bir dönemde tasavvufî metinlerin terminolojik ve problematik açıdan açıkça 'felsefi' hüviyet arz eden 'nazarî' yönünü mercek altına alıyor. Çalışması için seçtiği örnek metin Fâtih Sultan Mehmed'in talebi üzerine Molla Câmî'nin kaleme aldığı *ed-Dürrü'l-fâhira*. Meseleye özünde tasavvufun 'nazarî' olmadığı yönündeki geleneksel vurguların ışığında bakan Kutluer, 'nazarî' bagajı hayli ağır tasavvufa dair kısımlarıyla *ed-Dürre* ve/veya benzeri metinleri tasavvufi kılan unsurun ne olduğu sorusuna cevap arıyor. Mümkün cevapları ele alıp irdeledikten sonra *ed-Dürre* müellifinin kelâm, felsefe ve tasavvuf öğretileri arasında giriştiği 'muhâkeme' çabasını güncel anlamda yenilemek gerektiği sonucuna ulaşıyor.

Öğretim Üyelerimizin Faaliyetleri

MARMARA ÜNİVERSİTESİ İSLÂM İKTİSADI VE FİNANSI UYGULAMA ve ARAŞTIRMA MERKEZİ KURULDU

İslâm İktisadı ve Finansı Uygulama ve Araştırma Merkezi Temmuz 2018’de resmi gazetede yayınlanarak kuruluşunu tamamlamıştır. İslâm iktisadı ve finansı, İslâm iktisat tarihi, katılım bankacılığı ve sigortacılığı hakkında araştırmalar yapma amacını taşıyan merkez, İslâm iktisadı ve finansı alanında disiplinler arası bir yaklaşımla yeni bilgiler üretmeyi ve uygulama modelleri geliştirmeyi hedeflemektedir. Merkez bünyesinde çalışma alanlarıyla ilgili süreli ve süresiz telif ve çeviri yayınlar yapılacak, konferans, seminer ve benzeri bilimsel toplantılar düzenlenecektir. İslâm iktisadı ve finansı konularına özel arşiv ve kütüphane oluşturulacaktır. Ayrıca bilgilendirme amaçlı kamuya açık kurs ve programlar düzenlenecektir.

Katılım bankalarının, katılım sigortası şirketlerinin ve ilgili diğer kamu ve özel kesim kuruluşlarının talep ve ihtiyaçları doğrultusunda ulusal ve uluslararası ortak araştırma ve faaliyetlerde bulunacak merkez, projeler yapmayı ve yaptırmayı, sertifika ve eğitim programları düzenlemeyi

planlamaktadır. Ayrıca Üniversitemiz bünyesinde bulunan, Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü, İlahiyat, İktisat ve İşletme Fakülteleri ile Borsa İstanbul başta olmak üzere Merkezin faaliyet alanı ile ilgili tüm ulusal ve uluslararası kişi ve kuruluşlarla işbirliği imkânlarını araştırmak ve ortak çalışmalar yapılmasını sağlamak, araştırma sonuçlarını kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşları ile araştırmacıların faydalanmasına sunmak merkezin faaliyet alanları arasında yer almaktadır.

Erasmus ders verme hareketliliği programı kapsamında bulundu ve alanıyla ilgili dersler verdi.

TRT Diyanet kanalının Eksen İnsan programına “Dünya ve Ahiret Dengesi” ve Ramazan’a Hürmet, İbadet ve Kulluk Bilinci” başlıklı programına konuk olarak katıldı. Yine TRT-1 kanalının Sahur Bereketi ve Ramazan Sevinci programlarına konuk oldu.

Prof. Dr. Necdet Tosun

Dönem içerisinde aşağıdaki uluslararası yayınlara imza attı:

“Hacı Bayram Velî’nin Çadır Menkıbesi ve Tasavvufta Mürîdin İmtihan Edilmesi Meselesi”, *II. Uluslararası Hacı Bayram-ı Velî Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, Ankara, 2017, I, s. 173-180.

“Yesevîlik Araştırmalarında Kaynak Sorunu ve Bazı Mühim Kaynak Eserlerin Tanıtımı”, *Hoca Ahmet Yesevî’nin Manevî Mirası*, Almatı 2017, s. 19-40.

“Ebu’l-Hasan Harakânî’nin Naz Makâmındaki Sözleri ve Tasavvufta Naz”, *Kaf-*

kas Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi (Kars 2017, IV), s. 1-7.

“Sirhindî, Ahmed”, *Dânişnâme-i Cihân-ı İslâm*, Tahran, 2017, XXIII, s. 447-450 (Farsça).

“İmâm-ı Rabbânî’ye Yönelik Tenkidler ve Müdâfaalar”, *Uluslararası İmâm-ı Rabbânî Sempozyumu Tebliğleri*, İstanbul, 2018, s. 109-119.

“Ahmed Yesevî ve Yesevîlik”, *Dîvân-ı Hikmet Sohbetleri* (ed. Zülfikar Güngör), Ankara 2018, s. 191-204.

Ahmed el-Yesevî (Arp. trc. Mehmet Hakkı Suçin), Ankara, 2017. (Arapça, kitap).

Mahmud Sami Ramazanoğlu, Köln, 2018. (Türkçe, kitap).

Prof. Dr. Safa Yeprem

Dönem içerisinde aşağıdaki yayınlara imza attı:

Safa Yeprem-Turgut Yahşi, “Kur’ân-ı Kerim Tilâvetinin Müzikal Analizi (Fatih Çollak’ın Okuyuşundan Fatih Süresi Örneği)”, *SOBİDER (Sosyal Bilimler Dergisi)*, 2018 (20), s. 372-405.

Safa Yeprem-Lokman Öztürk, “İmam Hatip Liselerindeki Dinî Musiki Eğitiminin Öğrencilerin Öz Saygısına Olan Etkisi”, *SOBİDER (Sosyal Bilimler Dergisi)*, 2018 (23), s. 380-405.

Safa Yeprem, “Dinlerin Ortak Dili Müzik”, *2013’ten Bugüne Tarmer Söyleşileri 1*, İstanbul, Aydın Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2018.

Safa Yeprem, “Tebdil-i Mekan - Nihavend Longa”, *Klasik Gitar İçin Popüler Dağarcık 2*, Müzik Eğitimi Yayınları, Ankara, 2018.

Dönem içerisinde aşağıdaki konserleri icra etti:

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Konser Salonu, Niğde, 11.05.2018.

Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü Koro Salonu, Kocaeli, 07.05.2018.

Araştırma Geliştirme Eğitim ve Uygulama Merkez Lisesi Konferans Salonu (AR-GEM), İstanbul, 29.04.2018.

Kırıkkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Konser Salonu, Kırıkkale, 11.04.2018.

Öğretim Üyelerimizin Faaliyetleri

Bolu Gençlik Merkezi Fatih Sultan Mehmed Han Has Odası, Nolu, 2.04.2018.

Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sabancı Kültür Merkezi, 28.03.2018.

Doç. Dr. Aynur Uraler

Türkçe Okunuşları ve Mânâları ile Sûreler ve Duâlar, Çamlıca Yayınları, İstanbul, Aralık, 2017.

Kırk Hadis Kartelası Dünya ve Âhiret Mutluluğu İçin Peygamber Efendimiz'den Kırk Söz, Çamlıca Yayınları, 40 Sayfa, İstanbul, 2018.

"Hazreti Peygamber Ve Suçlular" adlı tebliğ *Günümüze Yansımalarıyla Hz. Peygamber'in (s.a.) Muasırlarıyla Münasebetleri – I* (Yardımlaşma ve Dayanışma Açısından Hz. Peygamber ve Ashâbı), İsav Tartışmalı İlmî Toplantı, İstanbul, 21 -22 Nisan 2018.

Doç. Dr. Bilal Baş

Doç. Dr. Bilal Baş, Norveç'te Stavenger Üniversitesi'ndeki Müslüman öğrenci derneği tarafından düzenlenen *Islamic Awareness Week* programında 8 Nisan 2018'de bir konferans verdi.

Doç. Dr. Banu Gürer

18-24 Eylül 2017 tarihlerinde Malaga'da (İspanya) düzenlenen *1st International Congress on Social Sciences* kapsamında "Needs for Religious Education in Context of Communication: A Case of Turkish Community in America" başlıklı bir tebliğ sundu.

7-10 Aralık 2017 tarihlerinde Mardin'de düzenlenen *I. Uluslararası Mardin Kültür ve Medeniyet Kongresi* kapsamında "Din Eğitimi ve Öğretimi Açısından Ahiret Bilinci" başlıklı tebliğini sundu.

27 Aralık 2017 tarihinde Tokat'ta Dostlar Meclisi'nin konuğu olarak "Din ve Ahlak Üzerine Problemler" başlıklı bir konferans vermiştir.

23-25 Mart 2018 tarihleri arasında Filistin'de düzenlenen *2nd International Congress on Religion and Society* kapsamında "Göç ve Dini Çoğulculuk Algısı: Amerika'daki Türk Topluluğu Örneği" başlıklı tebliğini sundu.

27-28 Nisan 2018 tarihleri arasında İstanbul'da fakültemiz bünyesinde düzenlenen ve kendisinin de düzenleme kurulunda yer aldığı *International Congress on Islamic Education* başlıklı kongre kapsamında "İslam Din Eğitiminde Bir Değer Olarak Kul Hakkı Kavramı" başlıklı tebliğini sundu.

7-11 Mayıs 2018 tarihleri arasında Erasmus Teaching Mobility kapsamında Prof. Dr. Hülya Aper ile birlikte Tübingen Üniversitesi İslâm Merkezi'nde temaslarda bulundu ve konferans verdi.

Dönem içerisinde şu kitap bölümlerini yayımladı: "Tefsir Öğretimi", *İmam Hatip Liselerinde Mesleki Din Öğretimi*, ed. Emine Keskiner, Yekder Yayınları, İstanbul 2018; "Hz. Peygamber'den Cumhuriyet Dönemine İslam Din Eğitimi", *Din Eğitimi*, ed. Hasan Dam, Lisans Yayınları, İstanbul 2018.

Doç. Dr. Fatih Özkafe

Birleşik Arap Emirlikleri'nin Sharjah Eyaleti'nde 01 Mart-30 Haziran 2018 tarihleri arasında gerçekleştirilen ve muhtelif ülkelerden çok sayıda sanatçının yer aldığı Uluslararası Kaligrafi Bienali'ne (Multaqa al-Sharjah li'l-Khatt) davet edilen Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Türk İslam Sanatları Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Hattat Doç. Dr. Fatih Özkafe bienale üç eserle iştirak etti.

31 Mart-15 Mayıs 2018 tarihleri arasında T.C. Cumhurbaşkanlığı himayelerinde ve Fatih Belediyesi ile Klasik Türk Sanatları Vakfı tarafından müştereken organize edilen Yeditepe Bienali "Senin Bir Sanatın Var" sloganı ile geleneksel Türk sanatlarının birçok dalını kapsayan uluslararası faaliyetler gerçekleştirdi. Geleneksel Türk sanatları ile ilgili olarak Türkiye'de ilk kez düzenlenmeye başlayan bienal, 31 Mart 2018 tarihinde Ayasofya Camii'nde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından açılışı yapılan "Uluslararası Hat ve Tezhip Sergisi" ile başladı. Sergiye, Doç. Dr. Fatih Özkafe iki eserle katıldı.

Öğretim Üyelerimizin Faaliyetleri

Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Saraylar Başkanlığı Yıldız Şale Klasik Türk Sanatları Merkezi tarafından düzenlenen klasik sanatlar sergisi, 30 Mart 2018 tarihinde Dolmabahçe Sanat Galerisi'nde TBBM Başkanı İsmail Kahraman tarafından açıldı. Doç. Dr. Fatih Özkafa sergiye altı farklı eserle iştirak etti.

Marmara İlahiyat Kültür Merkezi'nde eğitim faaliyetlerini sürdüren Albaraka Sanat Akademisi Yılsonu Sergisi 07 Haziran 2018 tarihinde Albaraka Sanat Galerisi'nde açıldı. Hat, tezhip, minyatür ve ebru çalışmalarından oluşan serginin açılış törenine, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi dekanlığı, öğretim üyeleri ve Albaraka yönetimi ile birlikte pek çok sanatsever katıldı. Sergiye, Doç. Dr. Fatih Özkafa bir eserle katıldı.

TRT WORLD Uluslararası TV Kanalı, Haziran 2018'de hat sanatıyla ilgili bir belgesel çekimi yaptı. Bu belgeselde, Doç. Dr. Fatih Özkafa ile hat sanatı üzerine bir röportaj gerçekleştirildi. Özkafa'nın eserlerinden örneklerle yer verilen belgesel için ayrıca çalışma esnasındaki atölye çekimleri de yapıldı.

29 Ekim 2017 Cumhuriyet Bayramı nedeniyle Beştepe Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından verilen resepsiyonun davetlileri arasında yer alan Doç. Dr. Fatih Özkafa da diğer bazı hattatlarla birlikte sözkonusu resepsiyona katıldı.

Dr. Öğr. Üyesi Sevde Düzgüner

Sevde Düzgüner, fakültemiz ve Üsküdar Belediyesi işbirliğiyle düzenlenen aylık seminerlerine Raşit Küçük Salonu'nda devam etti. Din Psikolojisi Konferansları başlığıyla Düzgüner, her ay güncel bir konunun dinî ve psikolojik analizini içe-

ren sunumlar yaptı. Bu sunumlarda hem akademik araştırmalara değinildi hem de konunun sosyal hayattaki karşılığı anlatıldı. Tasavvuf Psikolojisi, Oruç Psikolojisi, Beden Algısının Dönüşümü, Mahremiyet Bilinci, Boş Zaman Psikolojisi söz konusu başlıklardan bazılarıydı.

20-22 Ekim 2017 tarihlerinde İbn Hal-dun Üniversitesi tarafından düzenlenen *I. Uluslararası Medeniyetler Şurası*'na davetli konuşmacı olarak katıldı. Tıp, Din ve Medeniyet isimli oturumda Düzgüner, "Din, Tıp ve Medeniyet ilişkisini İnsan Algısı Üzerinden Okumak" isimli tebliğini sundu.

Aralık 2017'de yayınlanan *Uluslararası Güzel Sanatlar Eğitimi ve Toplum Bilimleri Etkileşimi Uluslararası Sempozyumu* tebliğler kitabına, "Müzik-Psikoloji-Din ilişkisinin Dünü, Bugünü, Yarını" başlıklı metni ile katkıda bulundu.

Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesinde 7 Nisan 2018 tarihinde yapılan *Mahremiyet Sempozyumu*'na davetli konuşmacı olarak katıldı. "Dinî ve Psikolojik Açıdan Mahremiyet" başlıklı tebliğinde Düzgüner, geleceğin doktorlarına hekim-hasta mahremiyeti hakkında bilgiler verdi.

2017-2018 eğitim yılında tarihinde İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde "Tasavvuf ve Psikolojide İnsan" başlıklı bir konferans verdi. Düzgüner ayrıca Marmara Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bölümünde ve Üsküdar Üniversitesi Psikoloji Bölümünde "Psikoloji Literatüründe Maneviyat Kavramı" başlıklı seminerler verdi.

2018 yılı Bahar Döneminde öğrencilerden gelen talep üzerine fakültemiz bünyesinde "Psikolojiye Giriş Dersleri" düzenlendi. Bir ay boyunca haftada iki oturum şeklinde yapılan derslere Tıp Fakültesinden Siyasal Bilimlere, Hukuk Fakültesinden İngilizce öğretmenliğine kadar değişik üniversitelerden öğrenciler katıldı. Yoğun ilgi üzerine kapsamı genişletilen seminerlere 300'e yakın öğrenci devam etti. İlk dersi Dr. Öğr. Üyesi

Sevde Düzgüner verdikten sonra diğer dersleri Din Psikolojisi alanında yüksek lisans öğrencileri verdiler.

Dr. Öğr. Üyesi Güllü Yıldız

Güllü Yıldız, "Sayr u Safa': Gardens of Istanbul in Persian Hajj Travelogues", *Travelers in Ottoman Lands: The Botanical Legacy*, 13-14 Mayıs 2017, Edinburgh.

Güllü Yıldız, "Temeddün-i Cedid Peşinde Bir Hacı: Yakub Mirza Tebrizî'nin Sefernamesinde İstanbul", *ICOSEH*, 24-28 Temmuz 2017, Sofya.

Güllü Yıldız, "Devri Cedid ve Din: Sultan Reşad Döneminde Siyer Tartışmaları", *Sultan V. Mehmed Reşad ve Dönemi Uluslararası Sempozyumu*, 2-4 Kasım 2017, İstanbul.

Güllü Yıldız, "İstanbul'da Bir Acem Matbaası: Kitapçı Tahir ve Ahter", *Osmanlı Araştırmaları*, Sayı: L (2017), s. 175-218.

Öğr. Görevlisi M. Efdaluddin Kılıç

25-28 Ağustos 2017 tarihleri arasında Pakistanın bağımsızlığının yetmişinci yıldönümü münasebetiyle İslamabad şehrinde Pakistan Hükümetinin Millî Tarih ve Yazın Mirası Bölümü tarafından Pakistan Millî Sanat Konseyinde düzenlenen Al-Qalam başlıklı bir Hat Sanatı Sergisi'ne katılmıştır. OIC Research Center for Islamic History Art and Culture (IRCICA) işbirliğiyle gerçekleşen programlar çerçevesinde Türkiye'den davetli bulunan diğer konuşmacı ve sergi iştirakçileri arasında Hat Sanatı ve Kişisel Gelişim içerikli bir konuşma yapmıştır.

19 Şubat-2 Mart 2018 tarihleri arasında American University of Beirut (AUB) da Center for Arts and Humanities tarafından İslam Sanatları ve Hat Sanatı konulu dersler ve workshoplar yapmak üzere davet edilmiştir. Üniversite öğrencilerinin ve dışardan da katılımın yoğun olduğu uygulamalı eğitim faaliyetleri ilgiyle takip edilmiştir.

Öğretim Üyelerimizin Faaliyetleri

Öğretim Görevlisi M. Efdaluddin Kılıç Erasmus Programı çerçevesinde 23-28 Nisan 2018 tarihleri arasında Almanya, Tübingen Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde bulunmuş, Tübingen Üniversitesi Kütüphanesi Koleksiyonu'ndaki el yazması eserler üzerinde incelemelerde bulunarak değerlendirmelerini öğrenciler ve akademik personel ile paylaşmıştır. Bu süre zarfında Osmanlı Hat Sanatı'nın Tarihi ve Günümüzdeki Pratik Uygulamaları konulu bir seminer vermiş, İlahiyat ve diğer fakültelerden öğrencilerin katılımlarıyla çeşitli workshoplar yapmıştır.

Prof. Dr. Ahmet Hakkı Turabi

Prof. Dr. Ahmet Hakkı Turabi, dönem içerisinde Seyyid Mir Hamza Nigârî ve Mehmed Akif Ersoy'un bestelenmiş şiirlerini derleyen, ayrıca Giriftzen Asım Bey'in müzik hayatını ve eserlerini konu alan kitaplar yayımladı. Ayrıca solist, sanat yönetmeni ve kanun sanatçısı olarak Mehmet Akif'in bestelenmiş şiirlerini bir araya getiren bir albüm hazırladı. Dönem içerisinde ses ve kanun sanatçısı olarak katıldığı Giriftzen Asım Bey albümünü hazırladı. Albümde bestekârın eserlerinden oluşan bir repertuar koral olarak seslendirildi.

Tarihî süreçte gelişen dinî mûsikî kültürümüzü hem İlahiyat Fakültesi öğrencilerine hem de bu sahaya ilgilenenlere ana hatlarıyla ve bütün formlarıyla sunmayı amaçlayan ve tüm ilahiyat fakültelerinde okutulan Türk Din Musikisi El Kitabı Prof. Dr. Ahmet Hakkı Turabi'nin editörlüğünde yayımlandı. Fakülte öğretim üyelerimizden Prof. Dr. M. Safa Yeprem ve Doç. Dr. Ayşe Başak Harmancı'nın da bölüm yazarı olarak katkı sunduğu kitap Grafiker Yayınları İlahiyat Fakültesi ders müfredatı çerçevesinde hazırladığı seri içerisinde basıldı.

Dönem içerisinde İngiltere, Fransa, Katar, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve yurtiçinde birçok konser düzenledi.

İŞARET DİLİ KURSU YOĞUN İLGİ GÖRDÜ

Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde, görev aldıkları zaman toplumun farklı kesimlerine hitap edebilmelerini sağlamak amacıyla Dr. Öğr. Üyesi Sevede Düzgüner koordinatörlüğünde öğrencilere yönelik "İşaret Dili" kursu düzenlendi. Fakültemiz ve Üsküdar Halk Eğitim Merkezi işbirliğiyle düzenlenen kurs öğrencilerden yoğun ilgi gördü. Bir sınıf şeklinde açılması planlanan kurs, başvuruların oldukça yüksek olması nedeniyle üç sınıf olarak eğitime başladı. Perşembe ve Cuma günleri fakültemiz binasında devam eden kursa, işaret dili eğitimcileri Zekiye Kaygusuz, Hilal Önder ve Funda Toksoy önderliğinde 200'e yakın öğrenci devam etti. İşaret dili eğitimi Mayıs ayı sonunda tamamlandı ve katılımcılar sınava tabi tutuldular. Sınavda katılan öğrencilerimizin tamamı başarı göstererek Milli Eğitim Bakanlığı'ndan onaylı sertifika almaya hak kazandılar. Fakültemizde de İşaret Dili öğrencileri için mezuniyet programı düzenlendi. Programda öğrencilerimiz ayet ve hadisleri işaret dili

ile ifade ettiler. Mezun öğrencilerimizden Mualla Bolelli, yaz döneminde işaret dilini çocuklara öğretti. Böylece eğitim, ilk meyvelerini vermeye başladı. Öğrencilerimiz, hayata atılıp görev aldıklarında, söz konusu sertifika ile işitme engelli bireylere yönelik eğitim vermek için kendi sınıflarını açabilecekler.

Marmara İlahiyat Dil Kursları Devam Ediyor

"Marmara İlahiyat Kültür Merkezi'nde Ücretsiz Dil Kursları"

2. Yoğunlaştırılmış Medya Arapçası Çeviri ve Ortadoğu Programı

Dersler:
Prof.Dr. Gergin Tamar
Prof.Dr. Gergin Tamar
Prof.Dr. Nihal Burhan Kaya
Prof.Dr. Hakan Hacı
Prof.Dr. Mehmet Emin Mağuş
Doç.Dr. Sükan Fadıloğlu
Yrd.Doç.Dr. Nihal Burhan Kaya
Yrd.Doç.Dr. Ali Bener
Mehmet M. Ali Jazir
Moukhammed Gergin

Seminerler:
Prof.Dr. Gergin Tamar
Doç.Dr. Recep İlçay
Yrd.Doç.Dr. Nihal Burhan Kaya
Arş.Gör. Nihal H. Çakmakçı
Fatime Esra Çavuşoğlu

- 14-19 Ocak tarihleri arası alanında uzman hocalarımız eşliğinde Arap medyasından seçilmiş metinlerde çeviri dersleri ve bölge uzmanlarıyla Ortadoğu seminerleri düzenlenecektir.
- Başarı gösteren öğrencilere sertifikası verileceği planlanmaktadır.
- Başvurular değerlendirilmeye tabi tutulacaktır.
- Kontenjanımız sınırlıdır.

Son başvuru tarihi:
10.01.2018 Çarşamba

Arapça Kursu

MARMARA İLAHİYAT FARSÇA KURSU

10 EKİM 2017'DE BAŞLIYOR

SON BAŞVURU 7 EKİM

© Hoca: Ahmet ÇELİK
© Kurs: Ücretsizdir
© Başlangıç seviyesi
© Dini içerikli (Mesnevi Okuma)
© Sali: 10.000-12.000
© Program: 14.000-16.000

Farsça Kursu

Marmara İlahiyat İbranice Kursu

26 Şubat 2018'de Başlıyor

Pazartesi ve Perşembe

Saat: 14:30-16:30

(Kurs Ücretsizdir)

İbranice Kursu

MARMARA İLAHİYAT OSMANLICA KURSU

7 EKİM 2017

Hoca: Talip MERT

Cumartesi: 9:30-12:30 (İleri Seviye); 13:30-16:30 (Başlangıç)

Yer: Marmara İlahiyat Kültür Merkezi (Kurs Ücretsizdir)

Osmanlıca Kursu